

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Agens De Rebus Ecclesiæ Sacris, & profanis, earumque usu, acquisitione,
conservatione, & alienatione

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 1. Quid sit præscriptio

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61834)

adus peculiari aliqua lege irritus sit declaratus. *Valent. q. 6. p. 5. §. 2. Rebell. Par. 2. l. 12. q. 2. Salas dub. 26. n. 4. Emm. Sa. V. Lu. du. n. 9. Tanner. III. D. 4. q. 6. n. 308.*

VII. Ad restitutionem rei per ludum obtentæ tenetur 1. qui alium fraude, aut violentia ad ludendum compulit. 2. qui inter ludendum fraude utitur 3. qui ludit cum eo, quem scit non habere dominium, vel liberam administrationem bonorum: quales sunt filii in parentum potestate cõstituti, pupilli, prodigi declarati, alienorum bonorum possessores, regulares professi, & similes, de quibus multa & utilia. *Mol. Salas. Sanchez. Lessius. Laym. Filliutius. Petrus à S. Ioseph l. 4. de iust. c. 12. & cum primis. Az. III. l. 5. c. 25. Nihilominus lucrari posse, si bona fides adsit, etiam illos, qui amittere non poss. Bonac. & alii doct. ap. Lugo. D. 31. S. 3.*

VIII. An teneatur restituere, qui lusit

certò scient, se propter eminentem peritiam suam victoriã positurum, controversa est, in qua DD. non conveniunt. Communior opinio est ad restitutionem teneri, eò quod in tali statu inæqualitas sit inter ludentes, nec ullum in se periculum suscipiat peritissimus lusor. Si autem hanc eius peritiã adversarius norit, & nihilominus in lusum consentiat, nulla erit restituendi obligatio, sed suæ levitati damnum imputare debet, qui cum fortiori hoste certamen ultrò suscepit. Idem dicendum est, si ab aliis monitus de periculo, non acquievit. *Mol. D. 517. Less. c. 26. D. 5. Rebellus, Medina. Po. Ledesma. Salas. Az. lo. cit. Cardin. Lugo Disp. 31. Sect. 2. §. 4. Fill. tr. 37 c. 8. Contrariam opinionem tuetur Deo. cens. consil. 115. Covar. Reg. Peccatum. S. 4. & favet Navar. c. 20. nu. 18. cum aliis quibusdam apud Sanchez. l. 1. consil. c. 8. dub. 13. n. 6.*

TITULUS XIII.

De præscriptionibus.

Vite, & ingenio humano inventa est Usucapio, & Præscriptio, tum ad vitandam litium multitudinem, tum ad castigandam socordiam illorum, qui bonorum suorum curam non habent: unde possessiones incertæ, & confusio dominorum ptornant. Cautum propterea multis legibus est, ne bona ecclesiastica in alienas manus per Usucapionem, aut præscriptionem transeant: qui modus conservandi res Deo consecratas inter potissimos numerari debet.

§. I.

Quid sit præscriptio, & Usucapio?

PRÆSCRIPTIONIS nomen Iuris periclitibus ferè modis usurpant, *Primo* pro exceptione, quæ opponitur ad excludendam actionem ab Adore intentam, quæ exceptio cum sit vel dilatoria, vel peremptoria, facit, ut Præscriptio quoque dilatoria, aut peremptoria sit *ff. de excep.* Iuxta eundem sensum Tertullianus librũ de præscriptionibus adversus hæreticos

Tit 3

com 7

cōposuit, ea adferens, quæ Catholicis hæreticis velur litem intentantibus opponere possunt. *Secundò* sumunt pro exceptione peremptoria, quæ oritur ex eo quod tempore legibus definito rem aliquam possedimus, vel iure aliquo usi sumus, vel quod alius tali tempore ab usu alicuius iuris cessaverit, quemadmodum declarat. *Covar. in Reg. Possessor in it. §. un. n. 4. & colligitur ex C. de præscript. lon. temp. & de præscript. 30. & 40. annorum. Tertio* accipiunt pro dominii acquisitione, vel alieni iuris extinctione ex tempore legibus definito proveniente. Ita agrum, hortum, domum, aliamve rem præscribere dicimur, id est, illius dominium acquirere. Et sic non in iure civili tantum, sed Canonico quoque & utriusque iuris interpretibus sumitur, ut *lo. cit. Covarr. monet*, Nam qui continuata possessione dominium alteri cuius rei comparat, à priore domino conventus præscribat, id est, opponere certi temporis possessionem, qua rem suam fecerit. Hinc Vscapio ipsa, & dominii acquisitio cœpta est appellari præscriptio, cum tamen ex usucapione præscriptio oriatur. *l. Emptor. 7. C. de præscr. lon. temp.* Præscriptio igitur iuxta primum modum est exceptio adversus actorem, secundo modo exceptionis species, ea nimirum, quæ peremptoria vocatur. Tertio modo dominii acquisitionem, & alieni iuris extinctionem significat. Vscapio verò est *acquisitio dominii per continuationem temporis lege definiti. l. 3. ff. de Vscap. intellige causaliter. Formaliter enim videtur esse possessio quædam rei alienæ. Dicimus enim Vscapionem interrumpi. Potest nihilominus accipi etiam pro acquisitione formali dominii nemo enim*

dicatur res usu cœpisse, nisi earum dominium acquisierit. Unde colligitur, latius patere Vscapionem, quam præscriptionem tertio modo consideratam, quia omnis Vscapio est præscriptio, sed non contra. Nam præscriptio, qua extinguuntur actio personalis aut realis alterius, non est propriè Vscapio, cum tamè sit præscriptio. *Conanus l. 3. c. 11. n. 1. & 2. Schneidew. l. 2. Instit. et. 6.* Qui autem ita distinguunt, ut Vscapio rerum mobilium, sit præscriptio immobilium, præter iuris civilis intentionem agunt. Nam immobilium quoque Vscapionem esse patet ex *Instit. de Vscap. & l. un. C. de Vscap. et. transform.* Similiter in rebus mobilibus præscriptio locum habet. Synonyma igitur sunt. *Sobr. V. Præscriptio n. 1. Vallens l. 2. tit. 26. §. 1. Barb. in Rubr. de Præscrip.*

II. Præscriptione rigore iuris introductam esse contra æquitatem naturalem disputat in *summa Cod. §. Pro empt. & Bald. in l. Ancillam. n. 11. C. de furtis.* Melius alii inventam dicunt naturali æquitate luggerente propter utilitatem publicam, ne lites fiant immortales, & incerta bonorum possessio. *10a. Andr. Ancharanus & Frac. in c. Possessor dereg. iur. in 6. Menoch. illust. c. 51.* Quamobrem iure Canonico acceptatur, & usurpatur, ut patet ex *com. tit. de Præscript. l. 2. Decretalium.* Et quod ritè fuerit præscriptum, sine peccato retinetur, etiam si postea cognoscatur esse alienum, quia, ut Armilla loquitur, ratione legum rationabilium factus est dominus rerum legitime præscriptarum secundum. *Caietanum in summa, & Domin. Soto l. 4. de Instit. q. 5. art. 4. §. Posterior conclusio.* De qua re latius infra.

III. Præscriptio triplex est. Alia brevis, alia

alia longi, alia longissimi temporis. Brevis est triū, aut 4. annorū. Longi decem annorum inter præsentēs, & viginti annorum inter abfentes. Dicuntur autem præsentēs, qui in eadem Provincia existunt, aut melius hodie, qui in eadem civitate, ut notat *Gloss in l. cum in longi C. de præscript. longi temp.* quia sicut olim Provincie, ita nunc singulæ civitates suis legibus, & peculiari administratione reguntur. Temporis longissimi est 30. aut 40. annorum. Possēt etiam dividi secundum res aut bona, quorum dominia mutantur, sed nimia eorum varietas non admittit. Saxones autem duas tantum species agnoscunt, quarum altera annalis est, & aliquot dierum, pro rebus mobilibus: altera ad res immobiles, & incorporales pertinet annorum 30. & aliquot mensium. *Schneiderv. l. 41. ff. 11. 3.*

§. II.

De conditionibus ad præscriptionem necessariis.

I. AD præscriptionem vulgò quatuor conditiones exiguntur, supposita nimirum capacitate activa personæ, & passivæ rei, quod pro quinta ponitur à *Bona. To. 2 p. 418.* Prima conditio est possessio. Secunda bona fides. Tertia titulus. Quarta tempus à lege præscriptū. *Offic. n. 1. & 6. Silv. V. præscript. Zerola & alii Summ. eod. Barb. in tit. de præscr. init.* Necessariam esse possessionem, aut quasi possessionem civilem intelligi, patet ex c. *causam qua. 7. & c. cum olim. 18. de præscript. Instit. eod. §. 1. l. sine ff. de usurpation. & præsc.* ubi clarè. Sine possessione usucapio contingere non potest: intellige, ut præscri-

bens sibi non alteri possideat c. *si quis qui. 15. h. t.* ad eò ut tantum præscriptum, quantum possessum est, dicatur. Et possessio continua sit. *l. 3. & l. nunquam 31. §. 1. ff. eod.* ita ut ante tempus definitum nullo momento interrumpatur. c. *illud 8. c. auditis 15. hoc tit. l. naturaliter §. ff. eod.* Si interrupta fuerit, sive per naturalem interruptionem, quæ extinctione possessionis contingit, sive per civilem, quam litis contestatio, & citatio parit. *l. cit. naturaliter l. nemo C. de acquir. poss.* Usucapio effectum sortiri non potest. Continuat autem possessio etiam in pluribus & diversis personis, quæ cum bona fide sibi invicem succedunt. *l. un. ci. si. C. de usucap. transfor. Azor 111. l. 1. c. 17. Molin. Disp. 60. V. Vesenbec. l. 41. ff. c. 3. Tushus Concl. 532.*

II. Requiritur secundo loco Bona fides, id est, credulitas, seu persuasio qua quis prudenter credit, & persuadet sibi rem esse suam, aut saltem non esse alienam, ut si putet, eum, à quo accepit, fuisse Dominum, cum non esset, vel jus transferendi habuisse. *l. Bona fidei ff. de verb. signif. c. Mala fidei possessor. de Reg. iur. in 6.* in cuius Regule expositione diximus, ad eò necessariam esse conditionem hanc, ut non tantum lubi choata possessionis initium, sed totius temporis lapsu in bona fide esse debeat absque ulla interruptione, & notitia contraria, qua in re Jus Civile à Canonico correctum sit. *Valent. III. D. §. q. 6. pun. §. §. quarta conditio.* & secundum hanc Canonum dispositionem judicari in Camera Spirensi, teste *Andr. Gaill. l. 2. obs. l. 2. §. num. 10.* DIXI prudenter credendum esse. Nam persuasio ex ignorantia crassa aut prava cupiditate nata, bonæ fidei nomen non meretur. Nec